

Про заходи щодо організації мережі спостереження та оцінки радіаційної і хімічної обстановки в місті Запоріжжі

Керуючись Законом України «Про місцеве самоврядування в Україні», відповідно до Кодексу цивільного захисту України, Методики спостережень щодо оцінки радіаційної та хімічної обстановки, затвердженої наказом Міністерства внутрішніх справ України від 27 листопада 2019 року №986, Методики прогнозування наслідків виліву (викиду) небезпечних хімічних речовин під час аварій на хімічно небезпечних об'єктах і транспорті», затвердженої наказом Міністерства внутрішніх справ України від 29 листопада 2019 року №1000, розпорядження голови Запорізької обласної державної адміністрації від 01.11.2021 №737 «Про організацію мережі спостереження та оцінки радіаційної і хімічної обстановки на території області»:

1. Організувати мережу спостереження та оцінки радіаційної і хімічної обстановки в місті Запоріжжі із залученням диспетчерських служб й постів радіаційного і хімічного спостереження, затвердивши їх перелік (додається).

2. Керівникам підприємств, установ, організацій незалежно від форми власності, визначених в Переліку диспетчерських служб й постів радіаційного і хімічного спостереження, які складають мережу спостереження та оцінки радіаційної і хімічної обстановки в місті Запоріжжі:

2.1. Утворити організаційно-штатні структури постів радіаційного і хімічного спостереження та диспетчерських служб відповідно до Порядку утворення, завдань та функцій формувань цивільного захисту, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 09 жовтня 2013 року №787.

2.2. Забезпечити оперативний обмін інформацією між постами радіаційного та хімічного спостереження, диспетчерськими службами та міською розрахунково-аналітичною групою, органом управління якої є управління з питань попередження надзвичайних ситуацій та цивільного захисту населення міської ради (м. Запоріжжя, вул. Першотравнева, 2, upns@zr.gov.ua), при погіршенні радіаційної та хімічної обстановки, а також при переведенні Запорізької міської ланки територіальної підсистеми Єдиної державної системи цивільного захисту у вищі ступені готовності.

2.3. Забезпечити диспетчерські служби, пости радіаційного та хімічного спостереження засобами індивідуального захисту, приладами для здійснення

постійного радіаційного спостереження та хімічного контролю, необхідною документацією, обладнанням для організації роботи.

2.4. Організувати навчання особового складу постів радіаційного і хімічного спостереження та диспетчерських служб з питань здійснення радіаційного спостереження та хімічного контролю.

3. Затвердити Порядок організації спостережень щодо оцінки радіаційної та хімічної обстановки диспетчерськими службами і постами радіаційного та хімічного спостереження в місті Запоріжжі (додається).

4. Розпорядження міського голови від 03.05.2007 №379р «Про організацію спостережень щодо оцінки радіаційної і хімічної обстановки та створення розрахунково-аналітичних груп в місті Запоріжжі» вважати таким, що втратило чинність.

5. Контроль за виконанням даного розпорядження покласти на першого заступника міського голови з питань діяльності виконавчих органів ради Олександра Власюка.

Секретар міської ради

Анатолій КУРТЄВ

ПЕРЕЛІК

диспетчерських служб й постів радіаційного і хімічного спостереження, які складають мережу спостереження та оцінки радіаційної і хімічної обстановки в місті Запоріжжі

№ з/п	Найменування організації (підприємства), на якому створена диспетчерська служба або пост радіаційного і хімічного спостереження, адреса його розташування	Диспетчерська служба (ДС) / пост радіаційного і хімічного спостереження (ПРХС)	Телефони диспетчерської служби
1	2	3	4
1.	Товариство з обмеженою відповідальністю «Запорізький титано-магнієвий комбінат», вул. Теплична, 18	ДС / ПРХС	289-82-81 (22)
2.	Державне підприємство «Кремнійполімер», вул. Теплична, 7	ДС	096 368-19-84
3.	Відокремлений підрозділ «Запорізький олійноекстракційний завод» Товариства з обмеженою відповідальністю «ОПТИМУСАГРО ТРЕЙД», вул. Харчова, 3	ДС / ПРХС	764-24-63 764-23-37
4.	Відокремлений підрозділ «Запорізький жиркомбінат» Товариства з обмеженою відповідальністю «Щедро», вул. Харчова, 3	ДС / ПРХС	764-24-63 764-23-22
5.	Приватне акціонерне товариство «Карлсберг Україна», вул. Василя Стуса, 6	ДС / ПРХС	067 414-22-96
6.	Дніпровська водопровідна станція №2 Комунального підприємства «Водоканал», вул. Набережна, 39, с. Великий Луг	ДС / ПРХС	271-14-23
7.	Товариство з обмеженою відповідальністю «Компанія Стінгрей», вул. Скворцова, 236	ДС	067 613-47-51 067 619-09-96
8.	Товариство з обмеженою відповідальністю «Айс-Запоріжжя», вул. Магістральна, 100	ДС / ПРХС	067 618-78-68 099 450-79-68
9.	Запорізький машинобудівний завод ім. В.І. Омельченка Акціонерного товариства «Мотор Січ», вул. Випробувачів, 9	ДС	720-53-63
10.	Центральні очисні споруди Комунального підприємства «Водоканал», вул. Культурна, 223	ДС / ПРХС	067 610-38-83
11.	Центральна водопровідна станція №1 Комунального підприємства «Водоканал», вул. Вузлова, 23, с. Підпорожнянка	ДС / ПРХС	271-14-37 050 487-53-41
12.	Публічне акціонерне товариство «Запорізький металургійний комбінат «Запоріжсталь», вул. Південне шосе, 72	ДС / ПРХС	218-33-22
13.	Казенне підприємство «Науково-виробничий комплекс «Іскра»	ДС / ПРХС	050 456-19-87 271-22-40 (42)

1	2	3	4
	Державного концерну «Укроборон-пром», вул. Магістральна, 84		050 320-30-41
14.	Акціонерне товариство «Мотор Січ», вул. Моторобудівників, 15	ДС / ПРХС	720-43-50 720-40-92
15.	Товариство з обмеженою відповідальністю «КВАС БЕВЕРІДЖИЗ», вул. Тамбовська, 3	ДС	050 451-65-98
16.	Товариство з обмеженою відповідальністю «Лазуріт 2015», вул. Оріхівське шосе, 8	ДС	96-54-75 (ф) 96-55-89
17.	Комунальне підприємство «Водоканал», вул. Святого Миколая, 61	ДС	764-22-95 067 619-97-08
18.	Державне підприємство «Запорізький державний авіаційний ремонтний завод «МІГремонт», вул. Військбуд, 124	ДС / ПРХС	787-33-18 066 450-77-33
19.	Державне підприємство «Запорізьке машинобудівне конструкторське бюро «Прогрес» ім. академіка О.Г. Івченка, вул. Іванова, 2	ДС / ПРХС	097 780-37-63 720-44-32
20.	Приватне акціонерне товариство «Дніпроспецсталь», вул. Південне шосе, 81	ДС / ПРХС	283-43-01
21.	Приватне акціонерне товариства «Запоріжвогнетрив», вул. Північне шосе/Теплична, 22Б	ДС / ПРХС	239-41-30 239-42-75 239-45-24 067 619-83-59 067 619-07-15 063 970-13-63
22.	Публічне акціонерне товариство «Запоріжтрансформатор», вул. Дніпропетровське шосе, 3	ДС / ПРХС	270-35-54 270-31-01
23.	Комунальне підприємство «Міжнародний аеропорт Запоріжжя», вул. Блакитна, 4	ДС / ПРХС	721-45-69

Начальник управління з питань
попередження надзвичайних
ситуацій та цивільного захисту
населення міської ради

Віктор ЗАКАЛЬСЬКИЙ

ПОРЯДОК
організації спостережень щодо оцінки радіаційної та хімічної обстановки
диспетчерськими службами і постами радіаційного та хімічного
спостереження в місті Запоріжжі

I. Загальні положення

1. Порядок організації спостережень щодо оцінки радіаційної та хімічної обстановки диспетчерськими службами і постами радіаційного та хімічного спостереження в місті Запоріжжі (далі – Порядок) встановлено для організації спостережень щодо оцінки радіаційної та хімічної обстановки у разі загрози виникнення та виникнення надзвичайних ситуацій, пов'язаних з викидом радіоактивних та небезпечних хімічних речовин, у мирний час та в особливий період.

2. У межах цього Порядку терміни вжито в таких значеннях:

диспетчерська служба – передбачені штатним розписом підприємства, організації або установи (далі – підприємство), підрозділ або особи, які здійснюють цілодобове чергування;

зона відповідальності – визначена територія, на якій здійснюється радіаційне та хімічне спостереження відповідно до встановлених завдань;

пост радіаційного та хімічного спостереження (далі – ПРХС) – формування цивільного захисту, що здійснює періодичне або постійне радіаційне та хімічне спостереження відповідно до встановлених завдань;

радіаційна та хімічна обстановка – обстановка, що склалася на території підприємства або адміністративно-територіальної одиниці внаслідок забруднення навколишнього середовища радіоактивними та небезпечними хімічними речовинами;

радіаційне та хімічне спостереження – заходи щодо збирання, опрацювання, передавання, збереження та аналізу інформації про радіаційну та хімічну обстановку;

розрахунково-аналітична група (далі – РАГ) – формування цивільного захисту, що здійснює збирання, опрацювання, аналіз та збереження інформації про радіаційну та хімічну обстановку для органів управління єдиної державної системи цивільного захисту (далі – ЄДС ЦЗ).

Інші терміни, використані у цьому Порядку, уживаються в значеннях, наведених у Кодексі цивільного захисту України, Положенні про єдину державну систему цивільного захисту, затвердженому Постановою Кабінету Міністрів України від 09.01.2014 №11, та Правилах техногенної безпеки, затверджених наказом Міністерства внутрішніх справ України від 05.11.2018 №879.

3. Радіаційне та хімічне спостереження здійснюється з метою своєчасного надання органам управління Запорізької міської ланки територіальної підсистеми ЄДС ЦЗ (далі – Ланка) інформації про забруднення навколишнього середовища радіоактивними та небезпечними хімічними речовинами для прий-

няття рішень щодо реагування на надзвичайні ситуації, пов'язані з викидом радіоактивних та небезпечних хімічних речовин.

II. Організація спостережень

1. Радіаційне та хімічне спостереження здійснюються:

диспетчерські служби – на всіх об'єктах підвищеної небезпеки, які виробляють, використовують, транспортують, переробляють або зберігають радіоактивні та небезпечні хімічні речовини;

ПРХС, що створені суб'єктами господарювання на підприємствах відповідно до Порядку утворення, завдань та функцій формувань цивільного захисту, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 09.10.2013 №787.

2. Залежно від режимів функціонування Ланки радіаційне і хімічне спостереження здійснюється:

у режимі повсякденного функціонування – диспетчерськими службами в межах зони відповідальності радіаційного контролю за допомогою стаціонарних приладів щодо перевищення природного радіаційного фону та шляхом візуального контролю щодо появи аномальних явищ (кольорової хмари або підозрілих крапель на ґрунті, рослинах, поверхнях будівель). Спостереження здійснюється 4 рази на добу: о 05:00, 11:00, 17:00, 23:00;

у режимі підвищеної готовності, надзвичайної ситуації або надзвичайного стану – шляхом посилення спостереження із залученням диспетчерських служб та ПРХС, вимірювання в межах зони відповідальності потужності експозиційної (еквівалентної) дози, визначення типу і концентрації небезпечних хімічних речовин та відбору проб ґрунту, води для проведення лабораторних досліджень. Спостереження здійснюється в строки, визначені органами управління ЄДС ЦЗ залежно від обстановки;

у режимі функціонування в особливий період – із залученням диспетчерських служб та ПРХС згідно з планами цивільного захисту на особливий період.

3. Радіаційне та хімічне спостереження має забезпечувати:

найбільш максимальне охоплення території, де проживає населення; оперативний збір, узагальнення та опрацювання інформації про радіаційну та хімічну обстановку в разі загрози виникнення та виникнення надзвичайних ситуацій, пов'язаних з викидом радіоактивних та небезпечних хімічних речовин;

кваліфікований аналіз й оцінку радіаційної та хімічної обстановки для прийняття рішень щодо здійснення заходів захисту населення.

III. Здійснення спостережень диспетчерськими службами

1. Радіаційне та хімічне спостереження на підприємствах, які мають диспетчерську службу з режимом цілодобового чергування, здійснюється відповідно до пункту 2 розділу II цього Порядку. Безпосередньо заходи щодо радіаційного та хімічного спостереження здійснює черговий диспетчер.

Під час приймання-передавання зміни черговий диспетчер повинен озна-

йомитися з обстановкою в зоні відповідальності, записами в журналі радіаційного та хімічного спостереження, а також візуально оглянути цілісність приладів радіаційної і хімічної розвідки та перевірити їх роботу. На кожен прилад має бути інструкція з використання, технічний паспорт та свідоцтво про метрологічну повірку.

2. У разі встановлення потужності експозиційної (еквівалентної) дози 0,05мР/год (0,5мкЗв/год) і вище, появи аномальних явищ (кольорової хмари або підозрілих крапель на ґрунті, рослинах, поверхнях будівель) черговий диспетчер негайно інформує телефоном керівництво підприємства, оперативного чергового ГУ ДСНС України в Запорізькій області (тел. 101, 787-71-01), відповідального чергового пункту управління Департаменту цивільного захисту населення облдержадміністрації (тел. 787-71-01, факс 233-43-24) та відповідального чергового Управління з питань попередження надзвичайних ситуацій та цивільного захисту населення міської ради (тел. 787-53-00, факс 787-57-10).

Після інформування диспетчер за допомогою приладів радіаційної і хімічної розвідки та шляхом відбору проб уточнює потужність експозиційної (еквівалентної) дози на місцевості, тип та концентрацію небезпечної хімічної речовини в повітрі, здійснює відбір проб забрудненого ґрунту для дослідження в радіометричній (хімічній) лабораторії, уточнює метеорологічні дані і протягом однієї години надсилає оперативному черговому ГУ ДСНС України в Запорізькій області письмове повідомлення про радіоактивне та хімічне забруднення (додаток 1).

Надалі інформація щодо результатів радіаційного та хімічного спостереження передається телефоном відповідальному черговому пункту управління Департаменту цивільного захисту населення облдержадміністрації, відповідальному черговому управлінню з питань попередження надзвичайних ситуацій та цивільного захисту населення міської ради.

У разі введення режимів підвищеної готовності, надзвичайної ситуації та в особливий період диспетчер також передає телефоном інформацію щодо результатів радіаційного та хімічного спостереження до РАГ (тел. 787-50-56, 787-57-28).

Отримані за результатами власних вимірів дані про стан радіаційної та хімічної обстановки черговий диспетчер заносить у журнал радіаційного та хімічного спостереження (додаток 2).

IV. Здійснення спостережень постами радіаційного та хімічного спостереження

1. У режимах підвищеної готовності, надзвичайної ситуації та в особливий період до здійснення радіаційного та хімічного спостереження залучаються ПРХС.

2. У разі переведення Запорізької міської ланки територіальної підсистеми ЄДС ЦЗ в режим підвищеної готовності працівники ПРХС прибувають на підприємство, отримують та перевіряють справність і комплектність приладів радіаційної і хімічної розвідки, засобів зв'язку та засо-

бів індивідуального захисту.

Начальник ПРХС організує радіаційне та хімічне спостереження (уточнює завдання черговому спостерігачу ПРХС, строки проведення спостереження, порядок інформування керівника підприємства, оперативного чергового ГУ ДСНС в Запорізькій області й міської РАГ та заходи безпеки).

3. У разі реєстрації потужності експозиційної (еквівалентної) дози 0,05мР/год (0,5мкЗв/год) і вище, появи аномальних явищ (кольорової хмари або підозрілих крапель на ґрунті, рослинах, поверхнях будівель) черговий спостерігач ПРХС негайно інформує телефоном керівництво підприємства, відповідального чергового пункту управління Департаменту цивільного захисту населення облдержадміністрації (тел. 787-71-01, факс 233-43-24), оперативного чергового ГУ ДСНС в Запорізькій області (тел. 101, 787-71-01) та РАГ (тел. 787-50-56, 787-57-28).

Надалі спостереження на ПРХС здійснюється в порядку, визначеному в розділі III цього Порядку.

V. Організація збирання та обробки інформації

1. З метою збирання, опрацювання та аналізу інформації про стан радіаційного та хімічного забруднення навколишнього середовища, що надходить від диспетчерських служб та ПРХС у режимах підвищеної готовності, надзвичайної ситуації та в особливий період, розпорядженням міського голови від 01.08.2017 №268р утворена РАГ.

2. РАГ завчасно забезпечується відповідними методиками прогнозування радіаційної і хімічної обстановки, картою з нанесеною прогновною радіаційною та хімічною обстановкою, робочою картою для нанесення фактичної обстановки, формами звітних документів.

Для РАГ управління з питань попередження надзвичайних ситуацій та цивільного захисту населення міської ради складає переліки диспетчерських служб та ПРХС, які надають інформацію про радіаційну та хімічну обстановку з контактними телефонами.

3. У разі переведення Ланки в режим підвищеної готовності працівники РАГ прибувають на визначене для роботи місце, уточнюють порядок отримання та передавання інформації про радіаційну та хімічну обстановку від диспетчерських служб та ПРХС, здійснюють прогнозування можливої радіаційної і хімічної обстановки.

4. У разі виникнення надзвичайної ситуації, пов'язаної з викидом радіоактивних та небезпечних хімічних речовин, РАГ збирає, узагальнює, опрацьовує отриману інформацію та подає її до органу управління Ланки та до обласної РАГ.

Начальник управління з питань
попередження надзвичайних
ситуацій та цивільного захисту
населення міської ради

Віктор ЗАКАЛЬСЬКИЙ

Додаток 1
до Порядку організації
спостережень щодо оцінки
радіаційної та хімічної
обстановки диспетчерсь-
кими службами і постами
радіаційного та хімічного
спостереження в місті
Запоріжжі

ПОВІДОМЛЕННЯ
про радіоактивне та хімічне забруднення

_____

(найменування підприємства)

Дата, час, місце проведення вимірювання	Потужність експозиційної (еквівалентної) дози, мР/год (мкЗв/год)	Назва небезпечної хімічної речовини, її концентрація у повітрі (мг/куб. м)	Напрямок переміщення хмари радіоактивного та хімічного забруднення
1	2	3	4

Черговий диспетчер
(спостерігач)

_____

(підпис)

_____

(ім'я, прізвище)

Додаток 2
до Порядку організації
спостережень щодо оцінки
радіаційної та хімічної
обстановки диспетчерсь-
кими службами і постами
радіаційного та хімічного
спостереження в місті
Запоріжжі

ЖУРНАЛ
радіаційного та хімічного спостереження

(найменування підприємства)

№ з/п	Дата, час, місце проведення вимірювання	Напрямок, швидкість вітру, ступінь вертикальної стійкості повітря	Потужність експозиційної (еквівалентної) дози, мР/год (мкЗв/год)	Назва небезпечної хімічної речовини, її концентрація у повітрі (мг/куб. м)	Кого повідомлено, дата, час повідомлення	Прізвище, ініціали чергового диспетчера (спостерігача)	Підпис чергового диспетчера (спостерігача)
1	2	3	4	5	6	7	8